

W I A D O M O S C I W A R S Z A W S K I E

WE SRZODE DNIA 23. WRZESNIA ROKU 1767.

Z W Ł O C H

Z Rzymu d. 20. Sierpnia

Straszne tu od niejakiego czasu panują upaly, które gwałtownych chorób staia się przyczyną. Nie dawno zaślubiona Xieźna Sforzia-Cesarini i wiele innych na te choroby umarło. Osipa też wiele dzieci życia pozbawia. Ponieważ plonu zrośli nie takiego iako spodziewać się mogliśmy doczekaliśmy, przeto też Regencya w cześnie o przystawienie zboża do Hollandyi pisała, dla należytego opatrzenia

wżywność tego tak ludnego Miasta. Z Neapolitańskiego Królestwa coraz smutniejszy odbieramy wiadomości o okropnych skutkach trzęsienia ziemi w Calabryi bliższej dnia 14 i 15 Czerwca doznanego. Miasto Cosenza naywiększą szkodę poniosło. Wiele wsi, a między innymi Luzzi i S. Agatha do szczytu są zburzone. Wiele ludzi zginęło, a nierównie więcej z kalendarza. Od morza frzódziemne go piszą, iż żegluga po nim dla sła, dla należytego opatrzenia krążących w wielkiej liczbie

rozboyniczych okrętów wiele jest niebezpieczna. Z Genui też piszą, iż lubo Regencya uflnie praciue wynalezienia sposobów dania odporu herztowi buntowników *Paoli*, iednak mało do wykonania zamysłów swoich sposobności widzi.

Z F R A N C Y I

Z Paryża d. 7. Września.

Xiążę *de York* wyiachał ztąd i dnia 17 Sierpnia pod Jmieniem *Herabi d' Ulster*, do *Bordeaux* przybył, gdzie od Xiążęcia *de Richelieu*, i od Rządcy Prowincyi nauczty zapraszany bywał, a dnia 20 wyiachał daley do *Toulouse*, *Montpellier* i *Provence*. Król Jmć pod *Compiègne* na popisie Woysk swoich przytomnym będąc, lubo dał dowody swego ukontentowania, tak z porządku iako i ćwiczenia Woyskowego; iednakże iedna rzecz mocno się mu niepodobała, że u Karabinierów, kapelusze teraznieyszą modą stosowane, tak były małe, iż wraz Król Jmć kazał aby całemu Regimentowi inne dano.

Z A N G L I I.

Z Londynu d. 28. Sierpnia.

Rady u Dworu są nader częste, zdaie się, iż interessa Amerykańskie onych są celem. Agenci naszych ośad długie dnia one-

gdayszego konferencye mieli z Królewskimi Ministrami, a potym z Kommissarzami handlów i ośad. Dalekiemi ieszcze są od ugody względem ustanowienia podatków w onych krajach, a do tego wielce utyskuia Amerykanie na ściśłość obrębów w których od nas co do handlu są trzymani. Zboża, które w wielkiej obfitości z onych krajów do nas przychodzą, w niczym naszym nie ustępuia. Listy z *S. Jean*, na wyspie *Terra-Nova* oznaymia, iż na 500 statków Francuzkich tam iest zatrudnionych połowem łtokfiszu, Angielskie zaś statki nawet z Amerykańskimi policzone, i połowy tey liczby nie dosięgaia. Z tym wszystkim z przyzwoitym porządkiem i zupełną zgodą ten się połów odprawuie. Officyerowie i Maytkowie Królewskiej Eskadry użytey w Wschodnich Indyach pod Kommandą Pana *Tinker*, pod czas ostatniey rewolucyi, podali kompanii Indyjskiej *Memoryal*, przez który dopominaia się oddania podarunków teyże Eskadrze przez *Nababa Bengali* uczynionych, a od kompanii zatrzymanych. Generał *Nerway* rozkaz odebrał aby woyska wszystkie w Szkocyi, Jriandyi i na

wyspie
rzał.
landzk
czy. R
plet z
i jest w
ska mo
lata m
i jest od
na now
szey w
wać te
by są i
dać te
Admir
dzi d
stronie
Ocean
Europ
wzgle
no się
nieku
do pra
ście d
i jest p
Moore
powie
dę, iż d
nicą n
gluiac
powie
sta w B
niono
cyi iak
te okr

wyspie *Man* rozłożone prze-
rzał. Ma zacząć od wojsk Jr-
landzkich, a na Szkockich skoń-
czy. Regimenta wszystkie kom-
plet zupełny tak iak zwyczaj
jest w pokoju mają. Popis wojs-
ka morskiego, odprawić się tego
lata mający do przyszłego roku
jest odłożony. Kazano iednak
na nowo zbudować kilka pierw-
szej wielkości okrętów, dychto-
wać te które do wojennej służ-
by są ieszcze zgodne, a z prze-
dać te których użyć nie można.
Admiralicja zamysła wysłać lu-
dzi dla szukania przeyscia w
stronie północnej Ameryki z
Oceanu zachodniego względem
Europy, na ocean zachodni
względem Ameryki. Kulzo-
no się o to już nie raz ale
nie skutecznie, za rzecz iednak
do prawdy podobną to prze-
yscie od żeglarzów wszystkich
jest poczytane. Kawaler Jan
Moore doniósł z *Portsmouth* gdzie
powierzoną ma sobie Kommen-
dę, iż dwa okręty Angielskie psze-
nicą naładowane z Barbaryi że-
glujące morowym zarażone są
powietrzem, iako z *Dieppe* Mia-
sta w Francyi doniesiono. Uczy-
niono tedy wszelkie tak w Fran-
cyi iako i tu rozporządzenia, aby
te okręty do żadnego portu nie

były przypuszczone. Ale gdy
te okręty pod *Bristol* Miałtem
stały, poznano, iż ludzie na
nich zupełnie są zdrowi, ładunki
w należytym stanie, a z listów,
które na nich były dokładne u-
pewnienie miano, iż żadna za-
rażliwa choroba tam z kąd wy-
szły nie panuje. Dnia 18 tego
miesiąca nagle rozszerzyła się
pogłoska, iż Kurjer z Indyi
wlehdnych do Kompanii przy-
biegl z doniesieniem, iż po od-
ieździe Lorda *Clive* z Bengalu
Maratowie tak się zmoenili, że
kilku Nabobów na stronę swoją
przeciagnawszy, Anglików o nie
beśpieczeństwo stracenia Ben-
galskiego kraju przyprawili,
Kompania dowiedziawszy się o
rozsfianiu tey tak fałszywey no-
winy, fałsz iey ogłosić kazala. Z
tym wszystkim tak powszechnę
z tą zatrwożenie było, iż ieden
z Faktorów kompanii z niego ko-
rzystając na 2,000 Funt: Szter-
lingów w przeciągu dnia iedne-
go zyskał. Kompania Indyi
wlehdnych na głowę zaciaga,
chcąc najmniej 12 kompanii
świeżo zaciągnionego wojska na
przyszłą wiosnę do Bengalu wy-
słać. Z *Quebek* donoszą, iż Xiądz
Rabo Jezuita z podróży swojej
do jeziora górnego w Kanadzie

położonego powrócił. Ten Xiążd który od dawnego czasu w Kaniadzie mieszka i w żołnierskiej Architektonice nader jest biegły, wysłany był dla oglądania kraiu około onego jeziora położonego, i zmiarkowania ieśli by z onego jeziora rzeka iaka do Oceanu ku zachodowi Ameryki nie płynęła. Uczynił on zadosyć woli tych, którzy go wysłali, i doniósł iż wielka rzeka iedna z pomienionego jeziora ku zachodowi płynie, o której nie wątpić, iż się z Oceanem łączyć musi.

Z N I E M I E C

Z Berlina d. 25. Sierpnia.

Odebraliśmy tu smutną wiadomość, iż za wszechytm pożarem dnia 17 tego miesiąca w *Allen-Schollen* w Marchyi frzedniej, tak gwałtowny wiatr powstał, iż w przeciągu pół godziny, cała ta wieś wpopiód obrócona była. Obywatele nie zgola wyratować nie mogli. Dway z nich życie w płomieniach utracili, inni rozmaitym sposobem na zdrowiu szwankowali. Zaczął się ten pożar od stodoły nie bez podeyrzenia podrzucenia ognia.

Z Hamburka d. 28. Sierpnia.

Jeden z tutejszych Obywatelió w podczas burzy postrzegł, iż należyty ciepłomiar albo *ther-*

momelum zawieszony na mieyscu nagłym ci. pla odmianom nie podlegającym, podnosi się i opada za każdym zagrzmianiem, a to tym znacznie im chmura bliższa jest mieysca onego. Być może iż za wielokrotnym tey obserwacyi powtórzeniem wynaleziony będzie sposób wyrachowania odległości burzy. Mielismy tu temi dniami nawalność podczas której uważano, iż za zbliżeniem się chmur ku Miastu, ciepłomiar na 3 stopnie podnosił się. Ostatnie listy z *Stoekholmu* donoszą, iż się w *Elfsdaht-Hord* wieszczła między bydłętami zaraźliwa i niebezpieczna choroba, którą w przeciągu trzech dni bywała sprzątałone.

Z M O S K W Y

Z Moskwy stolicy d. 22. Lipca.

Imperatorowa Jejmc przeszłego tygodnia udała się do *Klasztoru Trojca* nazwanego o 60 Wiorstów ztąd odległego, dnia zaś wczorajszego z tamtąd nazad powróciła. Xiążę W. Rosyjski, który przez dwa dni nieco chorował, do zupełnego teraz przyzedł zdrowia. Delegowani od Miast dla ułożenia nowego prawnego Statutu iuż wszyscy tu są zgromadzeni, ale niewiadomo ieszcze kiedy dla zaczęcia tey roboty zshodzić się poczną.

S U P L E M E N T

DO WIADOMOSCI WARSZAWSKICH

WE SRZODE DZIA 23. WRZESNIA ROKU 1767.

Z Rzymu d. 12. Sierpnia. Kardynałowie *Albani* Cesarzkiego, i *Orsini* Neapolitańskiego Dworów Ministrowie po uczynionym doniesieniu Oycu S. o przyszłym Małżeństwie Króla Jmci Sycylijskiego z Arcy-Xieźną Józefą udali się potym z tą samą nowiną do Kardynała Sekretarza Stanów, dla wyłączenia Dyspensy. Słychać tu było, iż wspomniona Arcy-Xieźna iadąc do Neapolu przez Kościelne włości *in cognito*, przejeżdżać będzie teraz zaś przeciwnie mówią: iż skoro w pomienionych Państwach Granice wkroczy ze czcią Monarchom przyzwoitą przyjmowana być ma. Czyli zaś przejeżdżając wstąpi do Rzymu, albo nie? o tym ieszcze niemasz pewności. Kardynał *Colonna Pamfili* iako *Legatus à Latere* a Jmci X. *Millo*, iako Posel extraordynaryiny. Królową Jeymc na granicach Kościelnych włości przyjmować ma i aż do Neapolitańskich przeprowadzać.

Z Ferrarza d. 16. Sierpnia. Kardynał *Serra* Nuncyusz tu-teyszy, rozkazał aby wszelkiey dołożono pilności w dowiedzeniu się kto był sprawcą tej Drożyzny na zboże, która się nam w ostatnich kilku leciech dała we znaki, i gdy przez usilne starania dowiedziano się, iż pewien Żyd na Granicach zboża zakupował i do Magazynów swoich z fypywał go, a potym dopiero sam sprzedając mocno ludzi zdzierał, na tego więc Żyda obwinionego, i przekonanego o ten występpek, pieniężną karę włożył, aby we 14 dniach 25,000 Talarów zapłacił, a te na Ubogich,

którzy podczas wspomnioney drogości naywięcey ucierpieli podzielone będą.

Z Wilna d. 12. Września. Dla obchodzenia uroczystey pamiątki Elekcyi Króla Jmci P. N. M. oraz dla zbliżającej się Reassumpcyi Sądów Konfederaskich, przybyli tu, dawniey Jmć P. Gorłki Kasztelan Zmudzki; a dnia 7 Jchmć PP. Brzostowski Marzalek Generalney Konfederacyi Lit: Burzyński Kasztelan Smoleński, Chreptowicz Sekretarz W. X. Lit: którzy to Jchmć wraz z przytomnym tu Państwem znajdowali się dnia 8 na Ballu u Jmci P. Marzalka Trybunału Głównego pomienioną uroczystość solennie obchodzącego.

Tegoż dnia *Observatorium Astronomiczne* w tutejszey Akademii Soc: *JESU*, z łaski Nalaśnieyszego Pana tytułem *Królewskiego* w tym roku zaszczycone z osłabłą wspaniałością i tym metryą illuminowane było. Litery A. S. R. z obustron *Observatorii* pod Pyramidami i Koronami z gęstych i różnego koloru ogniów ułożonemi w późną noc gorejące, piękny i miły ludowi Pana swego kochającemu widok sprawowały.

Z WARSZAWY DNIA 23. WRZESNIA.

Król Jmć P. N. M. mając sprawiedliwy wzgląd na znakomite w Ojczyźnie Przodków Xiążęcia Jmci Radziwiłła Gnieźnieńskiego i Wileńskiego Kanonika, oraz chwalebne iego samego zasługi, łaskawie Onemu konferować raczył Referenaryą Koronną, na którą pomieniony Xiążę Jmć Radziwiłł dnia onegdajszego zwykłą przed J. K. Meią P. N. M. wykonawszy przysięgę, powinno nayprzód u Tronu z ucałowaniem Ręki Pańskiej złożyć podziękowanie, a potym życzliwe z tey okoliczności od Panów przytomnych odbierał powińszowania, dnia zaś wczorayszego tenże Xiążę Jmć Referendarz Koronny pożegnawszy Króla Jmci P. N. M. oddał się do Dóbr swoich na czas nieaki, mając powrócić na Sejm przyszły.

Xiążę Jmć Woiewoda Ruski wraz z Xiężną Jeymcią Małżonką swoją z Puław Dóbr swoich powrócił tu, gdzie przytomny Xiążę Jmć Woiewoda Poznański dnia wczorayszego witał prywatnie Króla Jmci P. N. M.

Obożeństwo Polne Koronne przez długi czas wakujące teraz jest konferowane Jmci P. Józefowi Stempkowskiemu Kasztelanicowi Żarnowskiemu, oraz aktualnemu, Rady wojenney Kommissarzowi.

Reszta Jchmców PP. Posłowie na Sejm przyszły. Województwo Chełmińskie, z Powiatu Chełmińskiego: Jchmc PP. Antoni Czapki Podkomorzy Chełmiński, Waleryan Piwnicki Miecznik Ziem Pruskich. Z Powiatu Toruńskiego: Jchmc PP. Kasper Rogaliński Starosta Nakielski, Alexander Jackowski Podstoli Parnawski. Z Powiatu Grudziądzkiego: Jchmc PP. Gottartowski Podwojewódzcy Chełmiński, Jan Witk Jezewski Łowczy Winnicki. Z Powiatu Kowalewskiego: Jchmc PP. Ignacy Piwnicki Sądowicz Chełmiński, Antoni Białoblocki Sądowicz Chełmiński. Z Powiatu Radzyńskiego: Jchmc PP. Ignacy Ostrowski Podczaszy Jostantki, Jan Sikorski Pułkownik Wojsk Koronnych. Z Ziemi Michałowskiej, z Powiatu Brodnickiego: Jchmc PP. Antoni Malanowski Cześnik Czerniechowski, Woyciech Jackowski Sądowy Michałowski. Z Powiatu Nowomiejskiego: Jchmc PP. Władysław Bystram Sądowicz Mirachowski, Mateusz Witk Jezewski Vice-Regent Grodzki Chełmiński. Z Powiatu Golubskiego: Jchmc PP. Grabowski Sądowicz Tucholski, Hippolit Dobrski Miecznikowicz Zawkrzyński. Z Powiatu Łąńskiego: Jchmc PP. Kczewski Podkomorzyc Wendeński, Apolinar Kornicki Chorąży J.K. Mei. Województwo Malborskie, z Powiatu Sztumskiego: Jchmc PP. Jan Trębcecki Chorąży Malborski, Antoni Sarnacki Skarbnik Bielski Marzalek Generału Ziem Pruskich. Z Powiatu Kiszporskiego: Jchmc PP. Leduchowski Starosta Włodzimirski, Jan Lutomski Sądowy Malborski. Z Powiatu Malborskiego: Jchmc PP. Andrzej Orłowski Miecznik Dobrzyński, Piotr Kczewski Starosta Starogardski. Z Powiatu Elbląskiego: Jchmc PP. Tomasz Wyczzechowski Podstoli Czerniechowski, Gorzyński Chorążyc Kaliski. Województwo Pomorskie, Z Powiatu Tczewskiego: Jchmc PP. Władysław Bystram Podkomorzy Pomorski, Michał Lniński Podwojewódzcy Grodzki Pomorski. Z Powiatu Nowskiego: Jchmc PP. Jakub Lipiński Pi-

sarz Grodzki i Marzalek Pomorski, Ignacy Lebiński General
Woytk Koronnych. Z Powiatu Gdańskiego: Szymon Kicki Sta-
rosta Sobownicki, Jan Lipiński Burgrabia Woiewództwa Pomor-
skiego. Z Powiatu Swieckiego: Jchmé PP. Andrzej Prądkyński
Sądowy Tucholski, Stanisław Malanowski General Adjutant Bu-
ławy W. Koronney. Z Powiatu Tucholskiego: Jchmé PP. Fran-
ciszek Kczewski Starosta Strzemiński, Adam Polubicki Kapitan
Woytk J. K. Mei. Z Powiatu Człuchowskiego: Jchmé PP. Czap-
ski Poręcznik Woytk J. K. Mei, Franciszek Łukowicz Sądowy
Tucholski. Z Powiatu Mirachowskiego: Jchmé PP. Michał Pa-
włowski Sądowy Swiecki, Ignacy Czarnowski Stolnik Drohiccki.
Z Powiatu Puckiego: Jchmé PP. Melchior Grąbczewski Pisarze-
wicz Ziemi Pomorskich, Franciszek Kowalewski Woytki Wo-
łyński. Z Powiatu Kościerzynskiego: Jchmé PP. Jakub Tucholka
St. rosta Jasiński, Jozef Wybieki Sądowicz Mirachowski. Z Po-
wiatu Skarszewskiego: Jchmé PP. Jozef Lutomski Cześnik Czer-
niechowski, Franciszek Grąbczewski Sądowicz Człuchowski.

Podaie się do wiadomości, że nieiaki Urodzony Jozef Pielawski
lat 40 z małatkiem mający bez żenney, bawiący się Handlem na Ukrainie
czyli raczey z Wołami do Szląska chodząc umarł nagle w Roku prze-
szłym 1766 in 7bri w podróży we wsi Dowhalowce Klucza Tertyjow-
skiego Dóbr Dziedzicznych Jmci P. Leduchowskiego Starosty Włodzi-
mierskiego w Woiewodztwie Bracławskim sytuowanych, który pocho-
wany jest przy Kościele Parochialnym Monasterskim, Rzeczy Zmarłego
bez żadnego Testamentu i Dyspozycji pozostałe oddane są Regestren
do Zamku Tetyjowskiego i lubo dowiadrywano się o Sukcessorach Jego
jednak do tąd żadney o nich powzięt wiadomości nie można. Za-
czym teraz przy publicznych Gazetach upewnia się, iż ieżeli kto po
Sukcessyą namienioną z wyprowadzeniem Genealogii Autentycznym
wczasie Miesięcy czterech od Aktu niniejszego do Zamku Tetyjowskie-
go przybędzie, zapewnie wszystkie ruchomości i pieniądze po Zmar-
łym s. p. Jmci P. Pielawskim pozostałe za Rewersem odbierze. Jna-
czey zaś po wyszłym takowym terminie pomienione Mobilia taxowa-
ne i za Duszę Zmarłego erogowane będą.